

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Pavla Simona, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Žiškové rozhodl o návrhu **senátu 33 C Městského soudu v Praze** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **senátem 9 A Městského soudu v Praze**, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 33 C 3/2012, ve věci žaloby na vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného sp. zn. V-10528/2012, kterým byl povolen vklad vlastnického práva k nemovitostem zapsaným na LV č. 2664 v k. ú. Břevnov: žalobce: **M. V.**, zastoupený Mgr. Lubošem Havlem, advokátem v Praze 4, Na Pankráci 30a/404, a žalovaného: **Katastrální úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, Praha 8,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 33 C 3/2012, na vyslovení nicotnosti rozhodnutí Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu sp. zn. V-10528/2012, kterým byl povolen vklad vlastnického práva k nemovitostem zapsaným na LV č. 2664 v k. ú. Břevnov, **je soud ve správním soudnictví.**

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným dne 14. 1. 2013 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, navrhl senát 33 C Městského soudu v Praze jako senát rozhodující v občanském soudním řízení zvláštnímu senátu, aby rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a senátem 9 A Městského soudu v Praze jako senátem rozhodujícím ve správním soudnictví ve věci žaloby na vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného sp. zn. V-10528/2012, kterým byl povolen vklad vlastnického práva k nemovitostem zapsaným na LV č. 2664 v k. ú. Břevnov.

Z předložených spisů vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobce, který měl vůči bývalé manželce pohledávky ve výši 14 333 458 Kč, podal dne 20. 3. 2012 u Obvodního soudu pro Prahu 6 návrh na vydání předběžného opatření. Obvodní soud usnesením ze dne 22. 3. 2012, čj. 9 Nc 201/2012-14, nařídil předběžné opatření podle § 76 odst. 1 písm. e) o. s. ř., kterým zakázal bývalé manželce žalobce nakládat s konkrétními nemovitostmi, a žalobci uložil, aby ve lhůtě dvou měsíců od doručení usnesení podal návrh

na zahájení řízení ve věci samé. Žalobce osobně doručil usnesení obvodního soudu o vydání předběžného opatření dne 26. 3. 2012 žalovanému, aby zamezil nakládání bývalé manželky s nemovitostmi, které měly sloužit k úhradě pohledávky žalobce. Přesto žalovaný dne 27. 3. 2012 provedl vklad vlastnického práva k nemovitostem, kterých se týkalo předběžné opatření, do katastru nemovitostí ve prospěch E. H. Ta s bývalou manželkou žalobce uzavřela dne 9. 3. 2012 kupní smlouvu na nemovitosti uvedené v usnesení o nařízení předběžného opatření.

Žalobce s postupem žalovaného nesouhlasil, proto podal u Městského soudu v Praze jako soudu ve správním soudnictví žalobu na vyslovení nicotnosti shora specifikovaného rozhodnutí o vkladu do katastru nemovitostí. Žalobce namítal, že podle § 5 odst. 3 zákona č. 265/1992 Sb. není proti rozhodnutí, kterým se povoluje vklad do katastru nemovitostí, možný opravný prostředek, ani žaloba ve správním soudnictví. Jedinou možností obrany žalobce je tak žaloba na vyslovení nicotnosti rozhodnutí.

Mgr. Martin Kříž, soudce senátu 9 A Městského soudu v Praze rozhodujícího ve správním soudnictví (dále jen „senát 9 A“) v referátu ze dne 31. 8. 2012 vyslovil, že kancelář má věc „předat krátkou cestou senátu rozhodujícím v občanském soudním řízení“, protože se jedná o žalobu proti rozhodnutí katastrálního úřadu o povolení vkladu vlastnického práva do katastru, tedy o žalobu podle části páté o. s. ř.

S názorem senátu 9 A městského soudu nesouhlasil senát 33 C téhož soudu rozhodující v občanském soudním řízení (dále jen „senát 33 C“) a podal zvláštnímu senátu návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu. Senát 33 C v návrhu uvedl, že o žalobě na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu rozhodují soudy ve správním soudnictví. Soudy v občanském soudním řízení rozhodují pouze o nahrazení rozhodnutí správního orgánu, kterým katastrální úřad zamítl návrh na vklad, a to novým rozhodnutím o povolení vkladu. Rozhodnutí, kterým byl vklad povolen, nemůže soud v občanském soudním řízení nahradit, protože to výslovně vyplývá z § 5 odst. 3 zákona č. 265/1992 Sb. Z vyložených důvodů senát 33 C navrhl, aby zvláštní senát vyslovil, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Městský soud v Praze – specializovaný senát ve věcech správního soudnictví.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi soudem v občanském soudním řízení a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Senát 9 A jako senát rozhodující ve správním soudnictví popřel svou pravomoc věc rozhodnout a rovněž navrhovatel jako senát rozhodující v občanském soudním řízení popírá svou pravomoc ve věci rozhodnout; v posuzované věci se proto jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je zvláštní senát příslušný podle § 1 a 2 zákona č. 131/2002 Sb.

Otázkou příslušnosti k rozhodování o žalobě na vyslovení nicotnosti správního orgánu se zvláštní senát podrobně zabýval v usnesení ze dne 5. 3. 2012, čj. Konf 53/2011 - 25. Zvláštní senát v tomto usnesení vyslovil, že „Pravomoc vyslovit nicotnost rozhodnutí vydaného správním orgánem v soukromoprávní věci náleží soudu ve správním soudnictví (§ 76 odst. 2 s. ř. s.), popř. správnímu orgánu (§ 77 odst. 1 správního řádu z roku 2004). Domáhá-li se žalobce žalobou v řízení podle části páté občanského soudního řádu vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí (ať už přímo v petitu žaloby, nebo v jejích důvodech), soud v občanském soudním řízení řízení o této žalobě nebo její části zastaví podle § 104b odst. 1 o. s. ř. a v souladu s § 72 odst. 3 s. ř. s. žalobce poučí, že může do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení podat žalobu na vyslovení nicotnosti ve správním soudnictví“.

Zvláštní senát ve shora citovaném usnesení uvedl, že přijetím soudního řádu správního bylo žalobcům v řízení před správními soudy výslovně umožněno domáhat se vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Současně zákon uložil správním soudům povinnost přihlížet k nicotnosti nejen k námitce žalobce, ale i z úřední povinnosti (§ 76 odst. 2 s. ř. s.).

Pojmem nicotnost se poté zabýval Nejvyšší správní soud (např. v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, čj. 6 A 76/2001 - 96, publikovaném pod č. 793/2006 Sb. NSS, a ze dne 13. 5. 2008, čj. 8 Afs 78/2006 - 74, publikovaném pod č. 1629/2008 Sb. NSS); nicotnost byla také upravena v § 77 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Právě uvedená právní úprava a judikatura zakotvila vyslovování nicotnosti správních rozhodnutí ve správním soudnictví, které poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob, a ve správním řízení. Současně s přijetím soudního řádu správního byla ovšem také novelizována část pátá občanského soudního řádu, která upravila soudní řízení o věcech, v nichž správní orgán rozhodl podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci.

Pro nyní rozhodovanou věc je však významné, že část pátá občanského soudního řádu neupravuje možnost soudů v občanském soudním řízení vyslovit nicotnost správního rozhodnutí. Řízení podle části páté občanského soudního řádu je řízením ve věcech občanskoprávních, značně odlišným od řízení před správními soudy, jimž bylo vyslovování nicotnosti správních rozhodnutí výslovně svěřeno. Soud v řízení podle části páté občanského soudního řádu nepřezkoumává zákonnost správních rozhodnutí, nerozhoduje kasatorním způsobem, ale celou věc znovu projedná (v mezích podané žaloby s výjimkami obsaženými v § 250f o. s. ř.), a je oprávněn sám ve věci rozhodnout rozsudkem, který nahrazuje rozhodnutí správního orgánu. Soudy rozhodující podle části páté občanského soudního řádu nejsou příslušné rozhodovat o vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, ale jsou oprávněny zkoumat předložené správní rozhodnutí z hlediska jeho možné nicotnosti pouze jako předběžnou otázku. Jestliže však žalobce nicotnost přímo namítá, resp. domáhá se jejího vyslovení po soudu v občanském soudním řízení, nemůže mu tento soud vyhovět a musí ho s tímto nárokem odkázat na soudy ve správním soudnictví.

V nyní posuzované věci žalobce žádá, aby městský soud vyslovil, že rozhodnutí katastrálního úřadu o povolení vkladu vlastnického práva k nemovitostem je nicotné. Soudy rozhodující podle části páté občanského soudního řádu jsou příslušné k projednání a rozhodnutí žaloby proti rozhodnutí katastrálního úřadu o zamítnutí návrhu na povolení vkladu práva do katastru nemovitostí (viz usnesení zvláštního senátu ze dne 14. 8. 2006, čj. Konf 64/2005 - 33). O tento případ se však v nyní rozhodované věci nejedná. Žalobce výslovně žádá v žalobě vyslovení nicotnosti rozhodnutí; o nicotnosti rozhodnutí správního orgánu – jak bylo vysvětleno shora – rozhodují vždy soudy ve správním soudnictví.

Lze tedy uzavřít, že právní úprava přiznává soudům ve správním soudnictví (eventuálně též v určitých případech správním orgánům) pravomoc vyslovovat nicotnost správních rozhodnutí, a to v zásadě bez ohledu na to, zda se jedná o správní rozhodnutí o subjektivních právech veřejných, či soukromých; pravomoc vyslovit nicotnost rozhodnutí vydaného správním orgánem v soukromoprávní věci náleží soudu ve správním soudnictví, resp. správnímu orgánu.

Pokud jde o konkrétní procesní postup soudů v případech žalob podle části páté občanského soudního řádu při řešení otázky nicotnosti správních rozhodnutí, dospěl zvláštní senát v usnesení ze dne 5. 3. 2012, čj. Konf 53/2011 - 25, k následujícím závěrům.

Domáhá-li se žalobce žalobou v řízení podle části páté občanského soudního řádu vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí, soud v občanském soudním řízení o této žalobě nebo její části zastaví podle § 104b odst. 1 o. s. ř. a v souladu s § 72 odst. 3 s. ř. s. žalobce poučí, že může do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení podat žalobu na vyslovení nicotnosti ve správním soudnictví. V tomto případě totiž žalobce požaduje po soudu v občanském soudním řízení vydání rozhodnutí, k němuž tento soud vůbec nemá pravomoc, avšak touto pravomocí disponují soudy ve správním soudnictví. Je-li žaloba ke správnímu soudu ve lhůtě podána a žaloba podle části páté tím není zcela vyčerpána (žalobce se kromě vyslovení nicotnosti dále domáhá nahrazení rozhodnutí správního orgánu), bude na úvaze soudu v občanském soudním řízení, aby podle okolností případu řízení o věci přerušil podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. do rozhodnutí správního soudu o žalobě na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu.

Podá-li žalobce žalobu proti správnímu rozhodnutí podle části páté občanského soudního řádu, v níž nicotnost správního rozhodnutí nenamítá, posoudí soud v občanském soudním řízení tuto nicotnost z moci úřední jako předběžnou otázku. Dospěje-li k závěru, že správní rozhodnutí je nicotné, řízení o žalobě zastaví podle § 104 odst. 1 o. s. ř. pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v absenci pravomocného správního rozhodnutí, které by soud mohl svým rozsudkem nahradit.

V nyní rozhodované věci však žalobce žádá konkrétně, aby městský soud vyslovil nicotnost rozhodnutí o povolení vkladu do katastru nemovitostí. V souladu se shora vyslovenými závěry zvláštní senát proto uzavřel, že k rozhodování ve věci je příslušný senát 9 A Městského soudu v Praze rozhodující ve správním soudnictví.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude senát 9 A Městského soudu v Praze pokračovat v řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. května 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu